

i mine Bemærkninger, at jeg kritiserede den Tvang, som udøves fra Arbejderorganisationernes Side, men ikke havde nævnt Arbejdsgiverorganisation, saa kan jeg berolige ham. Jeg finder det ene lige saa lastværdigt som det andet, og jeg er saa stor en Kætter, at jeg mener, at det nuværende Samfund lider af et Overmaal af Organisation, og det vil hævne sig lige saa sikkert, som den Gang Samfundet sidst i Historien led af et Overmaal af Organisation, nemlig Lavsvæsenet. Man maatte til syvende og sidst ubarmhertigt slaa det i Stykker, og den Dag vil komme — maaske vil hverken jeg eller den højtærede Socialminister opleve den —, som vil gøre det individuelle Menneske til Slave. Men man maa se at faa ryddet væk enhver Ting, der spærrer Vejen til Arbejde og Fortjeneste og saboterer den fri Konkurrence.

Gunnar Fog-Petersen: Den højtærede Minister udtalte, at der var ikke mange Politikere i dette Land, som troede paa, at det var muligt at standse Deflationen paa et lavere Trin. Min Tro paa, at det skulde være muligt, er ikke saa stærk, at den kan flytte det Bjerg af Fordomme, der taler om, at 100 er en mere ærlig Krone end 91. Men naar jeg ikke har stor Tro til, at det, jeg vil kalde det fornuftigste, det mest praktiske, det lempeligste og det letteste, kan sejre i denne Forbindelse, er det, fordi Regeringen, ogsaa den højtærede Socialminister, endnu i Dag har sagt: Pari. Derfor har jeg saa ringe Tro til, at det fornuftigste, det mest praktiske, det lempeligste og det letteste skal kunne sejre; jeg har ikke stor Tro dertil, men et lille Haab. Regeringen har sagt: Pari og derved paataget sig et meget stort Ansvar, Regeringen og de Medlemmer i de forskellige Partier, der er enige med den, paatager sig et meget stort Ansvar. Derfor tror jeg ogsaa, Spørgsmaalet faktisk er afgjort, som jeg allerede sagde i Sommer, da vi talte om det, men jeg tog et lille Forbehold, og jeg tager det igen her. Det kunde jo tænkes, at Ansvaret var saa stort, at det ikke var til at bære, at Vanskelighederne vilde blive saa store, at det maaske gik paa samme Maade, som det gik den Ekspedition, der skulde op paa Himalaya: den mistede for meget af sit Mandskab og sin Proviant paa det sidste Stykke og maatte nøjes med at notere en meget flot og smuk Bedrift. Man kunde ikke gaa det sidste Stykke, fordi det vilde have kostet Livet, om man gjorde det. Det er muligt, at det vil gaa saadan, og derfor siger jeg, at Regeringen behøvede ikke at have hastet saa stærkt med at sige: Pari.

Ansvaret kan maaske blive tungere, end man har tænkt sig den Gang, man sagde det, det er godt paa Veje til at blive det.

Socialministeren (Borgbjerg): Det ærede 3die Medlem for Iste Kreds udtalte nu, at Organisationstvang var lige fordømmelig, i hvilken Lejr den saa fandtes. Hvis den almindelige Agitation mod Organisationsvæsenet kunde faa den Karakter, ja, saa havde man jo Lov til at drive den, saa vilde den ikke gøre saa megen Skade. Men den har aldrig den Karakter. Ude i den Presse, som staar det ærede Medlem nærmest, vender man disse Angreb for for megen Organisation, Tvang og Tyranni ensidigt mod Arbejderne. Det ærede Medlem mente, at hele vort nuværende Samfund var overorganiseret, og henviste til, at det havde det været en Gang før, under Lavsvæsenet. Jeg tror ikke, man kan tale om Lavsvæsenet som saadant under eet, for Lavsvæsenet havde en hundredaarig Udviklingsperiode, og der var en Tid, da Lavssamfundet sikkert gjorde Fyldest og bragte efter Datidens Forhold relativt sunde Samfundstilstande til Veje. Det varede gennem Aarhundreder, og vi skylder den Tid overmaade meget. Det var i den Tid, de store Domkirker blev bygget, megen stor Kunst saa Lyset o. s. v., o. s. v. Men at der kom en Tid, da Lavsvæsenet havde overlevet sig selv, var forældet og maatte enten smuldre hen eller sprænges; ja, det kan alle være enige om, der har lidt historisk Sans. At det nuværende kapitalistiske Samfund har haft sin Mission, sin Vækst, sin Blomstringstid, det erkender vi Socialdemokrater fuldt ud. Vi mener, at den Tid er forbi, og at dette Samfund maa afløses af andre Samfundstilstande. At disse vil faa deres Udvikling, Vækst, Blomstring, Modning og saa igen maa afløses af nye, det erkender jeg saa fuldt ud. Jeg har aldrig anset Socialismen for Verdensudviklingens sidste Ord, men for et nødvendigt Gennemgangsled. (Afbrydelse). Ja, der er det mærkværdige, at de, der taler om Socialismen og Socialdemokratiet — det var det, jeg slog paa i Eftermiddags —, ved jo slet ikke, hvad vi har skrevet, hvad vi har sagt; de kender ikke vore Teorier, vore Bøger, de videnskabelige Værker, der er udgivet indenfor den moderne Socialisme. De kender ikke hele den evolutionistiske Tankegang, som er gaaet os i Blodet, de danner sig selv en Vrangforestilling om Socialismens og Socialdemokratiets Ideer, og den lever de paa, den agiterer de med, og de bliver meget forbavsede, naar endelig Socialdemokratiet naar saa langt frem, at det,